

*Sygn. akt II Ca 848/12*

## WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

**Dnia 20 grudnia 2012 r.**

**Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy**

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Piotr Rajczakowski

SO Alicja Chrzan

Protokolant: Agnieszka Ingram

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2012 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **L. G.**

przeciwko **Towarzystwu (...) S.A. w W.**

**o zapłatę 72.000 zł**

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 22 sierpnia 2012 r., sygn. akt I C 299/10

**I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. III w ten sposób, że zasądzoną nim kwotę 3.355,13 zł obniża do 275,13 (dwieście siedemdziesiąt pięć 13/100) zł oraz w pkt. V oddalając powództwo w tym zakresie;**

**II. oddala dalej idącą apelację;**

**III. nie obciąża powódki kosztami postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt II Ca 848/12

## UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zasądzono od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 52 000 zł tytułem zadośćuczynienia , z odsetkami ustawowymi:

od dnia 12 maja 2010 r. od kwoty 14 000 zł , od dnia 11 czerwca 2011 r. od kwoty 26 000 zł oraz od kwoty 12 000 zł od dnia 27 września 2011 r., a także kwotę 3355,16 zł ,z odsetkami ustawowymi od dnia

12 maja 2010 r. tytułem odszkodowania, dalej idące powództwo oddalono, ustalono odpowiedzialność strony pozwanej za dalsze następstwa zdarzenia z dnia 27 marca 2009 r., a także orzeczono

o kosztach procesu i kosztach sądowych, opierając rozstrzygnięcie

o następujące ustalenia i oceny:

-powódka jako nauczycielka w dniu 27 marca 2009 r. uczestniczyła w wycieczce szkolnej, podczas której doszło do wypadku drogowego; powódka siedziała obok kierowcy autobusu, nie miała zapiętych pasów bezpieczeństwa, ponieważ ich nie było; podczas zdarzenia powódka doznała wieloodłamowego złamania wyrostka łokciowego lewego z przemieszczeniem odłamów, stłuczenia głowy ze wstrząśnięciem mózgu, rany okolicy lewego łuku brwiowego, a w dniu 28 marca 2009 r. przeszła zabieg operacyjny kończyny górnej lewej; -następnie korzystała z ok. 90 zabiegów fizjoterapeutycznych, leków przeciwbólowych, środków na gojenie ran i opatrunków; obecnie odczuwa stres pourazowy, a koszt psychoterapii wyniósł 2880 zł; utrzymuje się u niej stan ograniczenia wyprostowania stawu łokciowego lewego, odczuwa dolegliwości bólowe, uszczerbek na zdrowiu

z przyczyn ortopedycznych wyniósł 10 %, z powodu urazu psychicznego i fizycznego – 10 %, wobec oszpecenia twarzy i lewej ręki / blizny /- także 10 %, a pod względem neurologicznym- 10 %;

powódka wezwała stronę pozwaną do zapłaty 40 000 zł zadośćuczynienia i 4 830,73 zł odszkodowania pismem z dnia 27 stycznia 2010 r., a w dniu 13 maja 2010 r. wypłacono powódce 26 000 zł zadośćuczynienia oraz 893,94 zł odszkodowania;

W ocenie sądu, mając na uwadze wielkość uszczerbku na zdrowiu

/ 39 %/, czas trwania leczenia, stopień jego skomplikowania, długotrwałą i bolesną rehabilitację oraz ograniczenia w życiu osobistym, należało uznać, że odpowiednią sumą zadośćuczynienia będzie kwota 78 000 zł, a skoro powódce wypłacono już 26 000 zł, powództwo w tym zakresie podlegało uwzględnieniu do kwoty 52 000 zł- z odsetkami ustawowymi od poszczególnych kwot, wynikających z żądania pozwu / 12 maja 2010 r. ; z kolei odsetki ustawowe od kwoty 26 000 zł zostały zasądzone od dnia następnego po dniu, w którym strona pozwana mogła zapoznać się z rozszerzonym żądaniem, czyli od 11 czerwca 2010 r., natomiast odsetki od kwoty 12 000 zł należało zasądzić od dnia następnego od otrzymania przez stronę pozwaną pisma rozszerzającego żądanie pozwu; także żądanie zwrotu kosztów związanych z wypadkiem w wysokości 3355,13 zł było uzasadnione, skoro znajdowało ono potwierdzenie w okolicznościach sprawy i było należycie wykazane.

W apelacji strona pozwana zaskarżyła wyrok w pkt. I, w zakresie zasądzenia odsetek za opóźnienie do dnia 21 sierpnia 2012 r., w pkt III- odnośnie kwoty 3080 zł odszkodowania, a także w części ustalającej jej odpowiedzialność za dalsze skutki zdarzenia oraz odnośnie kosztów procesu / pkt. III, V i VI /, zarzucając:

1.naruszenie przepisu art. 444 § 1 kc przez nieuprawnione uznanie, że powódka wykazała poniesienie kosztów z tytułu terapii psychologicznej oraz zwiększonych wydatków w zaskarżonej wysokości;

2.sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez uznanie, że :

-powódka odbyła 6-miesięczną terapię psychologiczną i poniosła z tego tytułu koszty w wysokości 2880 zł;

-zachodziła konieczność stosowania przez nią diety jako skutku wypadku, wobec czego koszty zakupu żywności zwiększyły się o 200 zł;

3.naruszenie przepisu art. 233 kpc przez dowolną ocenę materiału dowodowego i bezkrytyczne uznanie powyższych okoliczności za wykazane; 4. naruszenie art. 189 kpc przez nieuzasadnione uznanie, że aktualny stan zdrowia powódki uzasadnia obawę ujawnienia w przyszłości nowych następstw wypadku; 5. naruszenie art. 481 § 1 kc w zw. z art. 445 § 1 kc przez przyjęcie, że strona pozwana znajdowała się w stanie opóźnienia co do zapłaty zadośćuczynienia od dat wskazanych w pkt. I wyroku, w sytuacji ustalania wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili wyrokowania.

Z tych przyczyn wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku : w pkt. I- przez zasądzenie odsetek od dnia wyrokowania; w pkt. III- przez oddalenie powództwa odnośnie kwoty 3080 zł; w pkt. V- przez oddalenie powództwa i w pkt. VI- przez stosunkowe rozdzielenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja jest częściowo uzasadniona i w tym zakresie podlega uwzględnieniu, a podniesione w niej zarzuty znajdują częściowe potwierdzenie w okolicznościach sprawy.

Przyjmując bezsporne w istocie ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji za swoje, Sąd Okręgowy nie do końca podziela jednak stanowisko tego sądu odnośnie wysokości należnego powódce odszkodowania oraz odpowiedzialności strony pozwanej za mogące wyniknąć w przyszłości skutki przedmiotowego zdarzenia.

Dlatego też należy wskazać na następujące kwestie :

-jeżeli chodzi o odszkodowanie, to należy zgodzić się ze skarżącym, że skoro powódka – poza zaświadczeniem ze stycznia 2010 r. o rozpoczęciu procesu psychoterapii, z zaznaczeniem kosztu jednej wizyty w wysokości 120 zł - nie przedstawiła żadnych innych- poza własnymi zeznaniami- dowodów odnośnie ilości tych spotkań oraz wysokości poniesionych z tego tytułu kosztów, jak również nie udowodniła w sposób co najmniej dostateczny zwiększonych o 200 zł wydatków z tytułu wzbogaconej diety, to powództwo w tym zakresie nie mogło zostać uwzględnione, co prowadziło do zmiany pkt. III wyroku przez obniżenie zasądzonej nim kwoty 3355,13 zł do 275 ,13 zł / 3355,13 zł minus 3080 , wynikłą z zsumowania 2880 zł oraz 200 zł / , o czym orzeczono na podstawie art. 386 § 1 kpc ;

-apelacja trafnie zarzuca także przyjęcie przez sąd pierwszej instancji odpowiedzialności strony pozwanej za mogące wyniknąć w przyszłości skutki zdarzenia, skoro opinie biegłych jedynie sygnalizują możliwość zaistnienia tego rodzaju sytuacji, czyli ujawnienia nowych , obecnie nieznanych następstw, nawet bez jednoznacznych sugestii w tym zakresie, co prowadziło do zmiany wyroku w pkt. V przez oddalenie powództwa w tym zakresie / art. 386 § 1 kpc /;

- zgodnie z przepisami art. 481 kc w zw. z art. 817 kc i art. 14 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych... z dnia 22 maja 2003r., zakład ubezpieczeń wypłaca świadczenie w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia szkody, a gdyby w razie konieczności wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się to niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego;

-dlatego wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, a tym samym i początkowy termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego zadośćuczynienia, może kształtować się różnie, w zależności od okoliczności sprawy - może to być zatem zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu, jak i dzień tego wyrokowania; wynika to z tego, że wysokość krzywdy może się zmieniać w czasie, przez co w miarę upływu czasu różna może być wysokość należnego zadośćuczynienia;

-jeżeli zatem powódka żąda określonej kwoty zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od danego dnia , poprzedzającego dzień wyrokowania, to takie żądanie podlega uwzględnieniu, o ile zostanie wykazane, że dochodzona suma rzeczywiście należała się powódce od wskazanego przez nią dnia; jeżeli natomiast sąd ustali, że zadośćuczynienie w rozmiarze odpowiadającym sumie dochodzonej przez powódkę należy się dopiero od dnia wyrokowania, to odsetki od zadośćuczynienia mogą się należeć dopiero od dnia wyrokowania;

-w świetle powyższych uwag i okoliczności faktycznych sprawy, w ocenie Sądu Okręgowego, brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, by dochodzona przez powódkę kwota zadośćuczynienia **była jej należna dopiero od dnia wydania wyroku;**

-wytaczając w dniu 12 maja 2010 r. powództwo o zapłatę dalszych 40 000 zł zadośćuczynienia, powódka żądała odsetek za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu , a w toku procesu pismem z dnia 27 września 2011 r. rozszerzyła żądanie w tym zakresie do kwoty 72 000 zł, z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu;

-w niniejszej sprawie zgłoszenia szkody dokonano w dniu 12 lutego 2010 r., a strona pozwana w dniu 13 maja 2010 r. wypłaciła powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 26 000 zł;

-pełny rozmiar krzywdy powódki, potwierdzony w toku niniejszego postępowania opiniami biegłych sądowych i stanowiący podstawę zasądzenia dalszego zadośćuczynienia w kwocie 52 000 zł, znany był zatem stronie pozwanej jeszcze przed wszczęciem niniejszego procesu; ; dlatego też strona pozwana już wówczas była zobowiązana do właściwej oceny rozmiaru krzywdy powódki, co mogła i powinna była dokonać , czyli ocenić rozmiar obrażeń , ich nieodwracalność i trwałość, a tym samym ustalić zakres swojej odpowiedzialności;

-okoliczności faktyczne wskazują zatem, że krzywda, jakiej naprawienia domaga się powódka, istniała już przed wniesieniem przez nią pozwu; rozmiar tej krzywdy istniejący na dzień zgłoszenia szkody / 12 lutego 2010 r. /, strona pozwana miała obowiązek ustalić w toku postępowania likwidacyjnego i wypłacić należne powódce zadośćuczynienie w terminie 30 dni, ewentualnie 14 dni od daty wyjaśnienia wszelkich okoliczności sprawy, nie później jednak niż 90 dni od zgłoszenia szkody, przy czym pełny rozmiar krzywdy powódki ustalony w toku postępowania sądowego, mógł zostać ustalony przez stronę pozwaną na podstawie wszelkiej dokumentacji przedłożonej jej przed wszczęciem procesu;

-jeżeli zatem powódka wykazała, że zadośćuczynienie w rozmiarze odpowiadającym sumie przez nią dochodzonej należało się od daty wcześniejszej od daty wyrokowania w niniejszej sprawie, to należało podzielić stanowisko sądu pierwszej instancji odnośnie wymagalności poszczególnych kwot z tytułu zadośćuczynienia, co prowadziło do oddalenia apelacji w tym zakresie / art. 385 kpc /.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc , uznając zaistniałą sytuację za wyjątkową, szczególnie uzasadniony wypadek.